

OCAK 2020

Takvim ve Öngörüler

- Dünya Yeni Yıla ABD-İran Gerginliği İle Başladı
- Büyük Britanya 31 Ocak'da AB'den Resmen Ayrılıyor
- Petrol ve Altın Fiyatlarının Gözü Körfez'de
- Türkiye 2020 Yılında Yüzde 4,0 Büyüme Yakalayabilir
- Türkiye İçin Riskler Jeopolitik Gelişmeler Olacak

İçindekiler:

Beklentiler	1
Takvim	2
Öngörüler	3
Blgi Yönetimi	4

Dünya Ekonomisinde Beklentiler

2020 Yılına 4 Gelişme Şekillendirecek

2020 yılında dünya ekonomisini şekillendirecek dört unsur bulunmaktadır. Bunların ilki ABD ile Çin arasındaki ticaret müzakereleridir. İlk faz anlaşmaya varılmış olup ikinci faz görüşmelere geçilecek olması olumludur. Büyük Britanya'nın Avrupa Birliği'nden ayrılma statüsü ikinci önemli unsur olacaktır. ABD başkanlık seçimleri yılın ikinci yarısından itibaren etkisini artıracaktır. Son olarak ise jeopolitik gerginlikler belirleyici olacaktır. Geçen yıl çok sayıda ülkede başlayan sokak gösterilerinin siyasi ve toplumsal sonuçları da 2020 yılında artarak sürecektir. 2020 sürprizlere açık bir yıl olacaktır.

Yılın Başında Jeopolitik Gerginlikler Öne Çıktı

2020 yılının ilk günlerinde ABD ile İran arasında yaşanan gerginlik ile yeni yıl jeopolitik risklerin öne çıkması ile başlamıştır. ABD başkanlık seçimlerinin yapılacağı 2020 yılında azil süreci ile karşı karşıya bulunan Trump ve yönetiminin daha radikal adımlar atacağı ortaya çıkmaktadır. ABD ile İran arasındaki gerginlik artarak sürecektir. İran'ın olası karşılığı beklenmektedir. ABD ile İran arasındaki gerginlik dünyanın geri kalanı için de önemli bir risk oluşturmaktadır ve gerginliğin uzaması muhtemelen dünya ekonomisi ve ticareti üzerinde yavaşlatıcı etki yapacaktır.

Varlık Fiyatları Riskleri Yansıyor

2020 yılının ilk günlerinde ABD ile İran arasında yaşanan gerginlikler sonucu güvenli liman arayışı artmış ve varlık fiyatları da riskleri yansıtmaya başlamıştır. İlk önemli tepki altın fiyatlarında yaşanmıştır. Altın 1.550 dolar/ons seviyesini aşmıştır. Gerginliğin sertleşeceği beklentisi ile altın fiyatlarında artış sürecektir. Uzun süredir 60-65 dolar arasında istikrarlı seyreden petrol fiyatları da ABD-İran gerginliği ile 70 dolara yaklaşmıştır. Dolar da güvenli liman arayışı içinde güçlenmiştir. Hisse senedi piyasaları ise ABD-İran gerginliğine diğer varlıklar kadar agresif tepki vermeyecektir.

Türkiye Ekonomisinde Beklentiler

Türkiye İçin Küresel Koşullar 2020 Yılında Daha Olumlu Olacak

2020 yılında dünya ekonomisinde koşullar 2019 yılına göre daha olumlu olacaktır. ABD ile Çin arasında ilk aşama ticaret anlaşmasına varılmış olması ve 2020 yılında daha kapsamlı bir anlaşma için müzakerelere hemen başlanacak olması küresel ticareti yeniden hareketlendirecektir. Bu da ekonomik büyümeyi destekleyecektir. Brexit belirsizliğinin de ortadan kalkması olumlu olmuştur. 2020 yılında dünya ekonomisi ve ticareti 2019 yılına göre daha hızlı büyüyecektir. Ayrıca önemli merkez bankalarının 2020 yılı boyunca genişletici para politikaları uygulayacak olması da daha uygun finansal koşullar yaratacaktır. Bu itibarla jeopolitik risklerin etkileri bir yana bırakıldığında küresel ekonomik koşullar 2020 yılında Türkiye için daha uygun olacaktır.

2020 Yılında Yüzde 4,0 Ekonomik Büyüme Yakalanabilir

Yeni ekonomi programı 2020 yılı için yüzde 5,0 ekonomik büyüme hedefi belirlemiştir. Büyüme ertelenmiş özel sektör tüketimi ve yatırımlarının 2020 yılında canlanması ile sağlanacaktır. 2020 yılında özel tüketim

harcamalarında yüzde 4,9, özel yatırım harcamalarında ise yüzde 12,1 büyüme hedeflenmektedir. Bu hedefler içinden özel tüketim harcamaları büyümesine yaklaşılabilecektir. Ancak özel yatırım harcamalarında böylesine yüksek bir büyüme özel sektörün mevcut mali yapısı içinde çok gerçekçi değildir. Özel yatırım harcamaları yüzde 4-5 arasında gerçekleşebilecektir. Bu çerçevede 2020 yılında ekonomide yüzde 3,5-4,0 arasında bir büyümeye yakalanabilecektir.

Merkez Bankası 2020 Yılında Büyüme, Enflasyon ve Finansal İstikrarı Birlikte Gözetecek

Merkez Bankası para politikası 2020 yılında enflasyonu, finansal istikrarı ve ekonomik büyümeyi birlikte gözeteyecektir. Bu çerçevede daha sıkı likidite olanakları ancak mümkün olduğunca düşük faiz oranları uygulanması beklenmektedir. Dünyadaki çok düşük faiz oranları ve genişletici para politikaları TC. Merkez Bankası'nın faiz indirimleri için olanak sağlamaktadır. Tüketici enflasyonu yıl sonu hedefi yüzde 8,5'tur. Petrol ve emtia fiyatları artış beklentisi dikkate alındığında tüfe yıl sonunda yüzde 10,0 seviyesinde

gerçekleşecektir. Kredi faiz oranlarında 1-2 puan daha düşüş olacaktır. Türk lirası ise 2020 yılı boyunca muhtemelen yüzde 8-10 arasında nominal bir gerileme ile reel değerini büyük ölçüde koruyacaktır.

Riskler Jeopolitik Gelişmeler ve Erken Seçim Kararı Olacak

Türkiye ekonomisi önünde 2020 yılında en önemli riskler jeopolitik gelişmeler ve olası bir erken seçim kararı olacaktır. Jeopolitik gelişmeler iki yönlü olacaktır. İlki Türkiye'nin dışında özellikle Körfez'de yaşanacak İran merkezli gerilimler ekonomik performansı olumsuz etkileyecektir. İkinci olarak ise Türkiye-ABD ilişkileri, Doğu Akdeniz enerji gerginliği, Suriye ve Libya konuları Türkiye'nin kendi risklerini taşımaktadır. Bu alanlardaki olumsuz gelişmeler de ekonomiyi sınırlayacaktır. 2020 yılı ikinci yarısında özellikle ABD başkanlık seçimlerine de paralel olarak 2021 yılı ilk yarısında yapılacak bir erken seçim kararı alınması veya bu konuda baskıların artması söz konusu olacaktır. Türkiye en geç 2021 ilk baharında cumhurbaşkanlığı seçimlerine aidecektir.

OCAK 2020 Ekonomi-Dış Politika-Siyaset Takvimi						
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
		1	2 TÜRKİYE ÇİN AB ARALIK AYI PM İMALAT VERİLERİ	3 TÜRKİYE ARALIK AYI TÜFE-ENFLASYON YURTI İÇİ ÜFE VERİSİ ABD ARALIK AYI -ISM İMALAT VERİLERİ	4	5
6 TÜRKİYE KASIM AYI MOTORLU KARA TAŞIT VERİSİ	7 AVRUPA KASIM AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	8	9	10 ABD ARALIK AYI İŞSİZLİK VERİSİ TÜRKİYE EKİM AYI İŞSİZLİK VERİSİ	11	12
13 TÜRKİYE KASIM AYI CARİ AÇIK VERİSİ TÜRKİYE EKİM AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	14 TÜRKİYE KASIM AYI SANAYİ ÜRETİM VE PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	15 TÜRKİYE ARALIK AYI KONUT SATIŞ VERİSİ AVRUPA KASIM AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ	16 TCMB FAİZ KARARI ABD ARALIK AYI PERAKENDE SATIŞ VERİSİ	17 ABD ARALIK AYI SANAYİ ÜRETİM VERİSİ TÜRKİYE ARALIK AYI TÜKETİCİ GÜVENİ	18	19
20 BOJ JAPONYA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	21	22 TÜRKİYE ARALIK AYI SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİ	23 TÜRKİYE OCAK AYI TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ ECB-AVRUPA MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI	24	25	26
27 TÜRKİYE OCAK AYI SEKTÖREL VE REEL KESİM GÜVEN ENDEKSLERİ TCMB OCAK AYI KAPASİTE KULLANIM ORANI	28	29 FED-ABD MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI TÜRKİYE OCAK AYI EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ	30 TCMB ENFLASYON RAPORU BOE -İNGİLTERE MERKEZ BANKASI FAİZ KARARI TÜRKİYE MOTORLU KARA TAŞIT ARALIK AYI VERİSİ	31 TÜRKİYE ARALIK AYI DİŞ TİCARET VERİLERİ		

Avrupa Birliği'nde dönem başkanlığını Hırvatistan üstlendi.
 Büyük Britanya parlamentosu Brexit anlaşmasını oylayacak, Büyük Britanya 31 ocak tarihinde AB'den resmen ayrılmış olacak.
 ABD-Çin ocak ayı içinde ilk faz ticaret anlaşmasını imzalayacaklar.
 Davos zirvesi ocak ayında 50.kez toplanıyor, gündem sürdürülebilirlik.
 TBMM yeni ekonomi paketi ile yasama çalışmalarına yeniden başlayacak.

Mali Göstergelerde Öngörüler

Türk Lirası 2020'nin Risklerini Fiyatlıyor

Türk lirası yeni yıla 2020 yılı risklerini fiyatlayarak başlamıştır. Öncelikle TC. Merkez Bankası'nın agresif faiz indirimi sonrası reel faizin önemli ölçüde azalması ve bundan sonraki faiz kararı belirsizliği ile TL değer kaybetmiştir. ABD ile ilişkilerde yaşanan yaptırım gerginliği ve diğer dış politik ve jeopolitik gerginlikler de kısmen fiyatlanmıştır. Mevcut riskler içinde Türk lirasında çok sıçramalar beklenmemektedir. Ancak TL yıl genelinde yüzde 8-10 değer kaybı yaşayacaktır ve bu da zamana yayılarak gerçekleşecektir.

Merkez Bankası Faiz İndirimi Ters Tepebilir

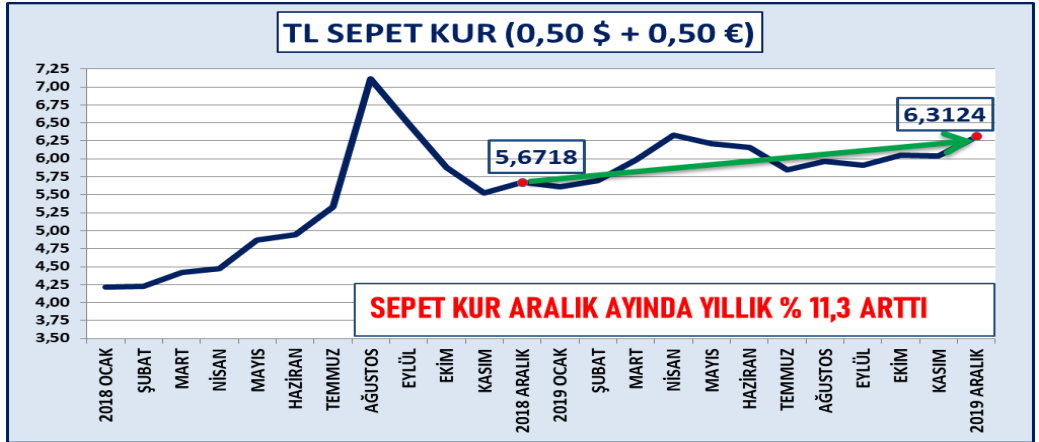
TC. Merkez Bankası'nın agresif faiz indirimlerine paralel olarak TL cinsinden diğer faiz oranları da önemli ölçüde gerilemiştir. Ekonomi yönetimi ve TC. Merkez Bankası yeni yılda bir an önce tek haneli faiz oranlarını hedeflemektedir. Ancak enflasyon eğilimi buna izin vermeyecektir. TC. Merkez Bankası'nın enflasyonda yenden tek hanelere geçilmeden ocak ayı dahil önümüzdeki aylarda olası faiz indirimleri piyasalarda ters tepecek ve TL faiz oranları artacaktır. Türk lirasında da değer kaybı hızlanacaktır

Dolar Gücünü Koruyor

2020 yılına ilişkin olası riskler nedeniyle güvenli liman arayışı sürmektedir. Güvenli liman arayışı dolara ve dolar cinsi varlıklara yönelik talebi de artırmaktadır. Bu nedenle 2020 yılı boyunca dolar güçlü kalmaya devam edecektir. ABD başkanlık seçimleri sonucu da yılın son iki ayında dolara yeniden yön verecektir. Yıl genelinde Euro/Dolar paritesi ortalaması 1,10'lar seviyesinde olacaktır. Özellikle jeopolitik endişeler kaynaklı dolar talebindeki artış dolar faizlerinde de artışa yol açmaktadır.

- **Türk Lirası Yeni Yıla Değer Kaybı İle Başlıyor**
- **TL Faizler Ters Tepki Verebilir**
- **Güvenli Liman Arayışı Doları Güçlendiriyor**
- **Altın Fiyatları Gerginlikler İle Artıyor**

Türk Lirası Sepet Kurda Yeniden Artış”

Reel Sektör ve İktisadi Faaliyetlerde Beklentiler

Reel sektör ve iktisadi faaliyetler için 2020 yılında beklenen genel çerçeve ise iç talepte büyümenin hızlandığı, dış talebin göreceli olarak arttığı, ekonominin yüzde 3,5-4,0 büyüdüğü, düşük enflasyon ve faizler ile öngörülebilir Türk lirasının etkilerinin daha çok hissedildiği koşulları taşıyacaktır. Bu nedenle reel sektörde de büyüme hedefleri öne çıkacaktır.

Ancak reel sektörün mali yapısı ve nakit akışları ile kredi olanakları halen sağlıklı bir yapıya kavuşmamıştır. 2020 yılında reel sektör şirketlerinin mali yapılarında iyileştirmeler, finansal, ticari ve kamu borçlarının yeniden yapılandırılması ile sektörlerde konsolidasyon devam edecektir.

İktisadi faaliyetlerde yeni yılın ilk aylarında toparlanma baz etkisi ile sürecektir. Ancak toparlanma hem geçen yılın zayıf etkisi ile oluşmakta hem de sınırlı kalarak çok az hissedilmektedir.

Güven ve beklenti endekslerinde ise dalgalanma sürmektedir. Aralık ayı itibarıyla reel kesim beklentileri 1,6 puan

artarken, tüketici güveninde 1,1 puan gerileme olmuştur. Reel kesimde yılın en yüksek seviyesine ulaşılmıştır. Ayrıca endeks 100 değerinin üzerine çıkarak büyüme bölgesine geçmiştir.

İmalat sanayinde kapasite kullanım oranı aralık ayında yüzde 77,0 ile kasım ayına göre 0,2 puan düşmüştür. Yıllık KKO ise yüzde 75,9 olmuştur. İstanbul Sanayi Odası sanayi PMI aralık ayında değişmemiş ve 49,5 puan olmuştur. Yine 50,0 puanın altında kalmıştır. Üretimdeki toparlanmaya karşın yeni siparişler zayıflamıştır.

İhracat dünyadaki genel hareketlenmeye de bağlı olarak aralık ayında yüzde 6,4 artmıştır. Kasım ayındaki gerileme sonrası pozitif gelişme yaşanmıştır. Ancak ihracat artışı yeni yılda da zorlanmaya devam edecektir. İthalat ise ekonomideki sınırlı toparlanma ile aralık ayında yüzde 20,5 artarak bu yıl ilk kez 20,0 milyar doları aşmıştır.

Yılın son aylarındaki kampanyaların ve faiz düşüşünün de etkisi ile iç talepte

hareketlenme görülmüştür. Yeni yılın ilk aylarında da kampanyalar devam edecektir. Konut ve otomotiv satışları geçen yılın üzerine çıkacaktır. Dayanıklı tüketim mali satışlarında da toparlanma sürecektir. Perakende sektöründe indirimler talep artışını destekleyecektir.

İnşaat sektöründe yeni yıla toparlanan mevcut işler ve yeni alınan işler ile girilmiştir. İnşaat sektöründe güven de artmıştır. Böylece toparlanma devam etmiştir. Turizm sektörü ise canlı seyrini sürdürmektedir, şehir turizmi sürükleyici olmaktadır.

Banka kredilerinde büyüme de özellikle tüketici kredileri tarafında çift haneli olmaya başlamıştır. Bu büyümeye kamu bankaları yanı sıra özel bankalara da katkı sağlamaya başlamıştır. Banka kredilerindeki hızlı büyüme tüketim harcamalarının canlanmasına destek vermektedir. Ancak krediler büyük ölçüde tüketicilere kullanılmakta ve reel sektör şirketlerinde finansman sıkışıklığı devam etmektedir.

- **Beklentiler ve Güven Göstergeleri Toparlanıyor**
- **Sanayi PMI Verisi Yine 50 Puan Altında**
- **Hızlanan Kredi Büyümesi Faaliyetleri Desteklemeye Başladı**
- **İktisadi Faaliyetlerde Toparlanma Yavaş Olacak**

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Sergül Sokak Saral Sitesi
C Blok Kat:3 Daire:10
Gayrettepe/İSTANBUL

TELEFON:
(212) 3528795

E-MAIL:
info@esdh.com.tr

ECONOMY AND STRATEGY CONSULTANCY SERVICES

ESDH

Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

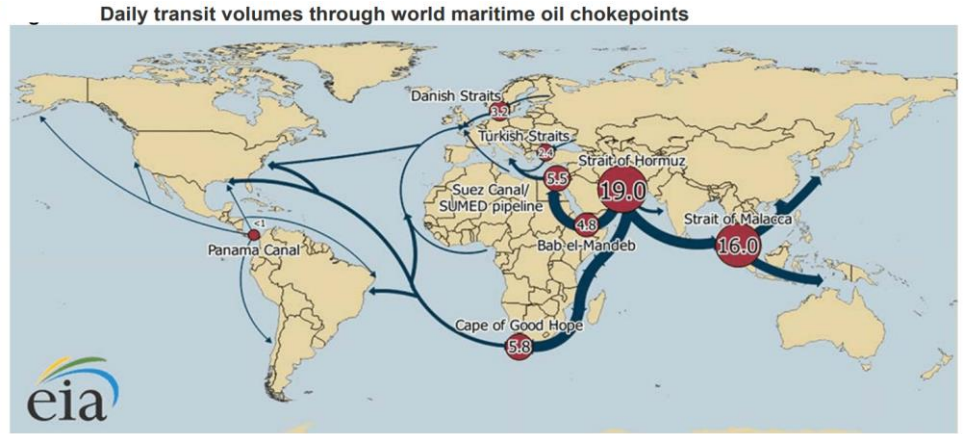
Web Adresi

www.esdh.com.tr

Dr.Can Fuat Gürlesel
can@esdh.com.tr

Bilgi Yönetimi

ABD-İRAN GERGINLIĞI VE HÜRMÜZ BOĞAZI

- ABD ile İran arasında yaşanan gerginlik ile petrol arz güvenliği ve petrol fiyatlarının geleceğine ilişkin belirsizlikler ve endişeler artmıştır. Tüm dünyada gözler Hürmüz boğazına çevrilmiştir.
- Hürmüz boğazı İran ile körfezdeki diğer enerji ihrac eden tüm ülkelerin en önemli ihrac rotasını oluşturmaktadır. Hürmüz boğazından günlük petrol ihracatı/geçışı 19 milyon varile ulaşmıştır. Dünya ihracatının yüzde 40'ı buradan gerçekleşmektedir.
- Asya'da başta Çin olmak üzere, Japonya, Hindistan ve Güney Kore gibi ülkeler de Körfez petrolüne yüksek bağımlılık gösteren ülkelerdir.
- ABD-İran gerginliği ile birlikte Hürmüz boğazının geçişlere kapanması halinde küresel ölçekte bir petrol krizi yaşanması olasıdır. Hürmüz boğazı ABD ile İran arasındaki en keskin çekişme alanı olacaktır.

TEMEL GÖSTERGELER

	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
Dolar/TL	5,9671	5,8718	5,7654	5,5326	5,8245	5,6539	5,7186	5,7507	5,9507
Euro/TL	6,6851	6,5438	6,5625	6,1684	6,4523	6,1783	6,3830	6,3289	6,6741
Euro/Dolar	1,1215	1,1171	1,1372	1,1078	1,0991	1,0901	1,1154	1,1019	1,1215
MB Politika Faizi %	24,00	24,00	24,00	19,75	19,75	16,50	14,00	14,00	12,00
Gösterge Tahvil Faizi %	22,88	24,97	19,68	15,98	16,49	13,88	12,65	12,14	11,78
Cari Açık/Fazla Yıllık Milyar \$	-8,0	-1,5	+0,9	+4,4	+4,9	+5,4	+4,3		
TÜFE Yıllık %	19,50	18,71	15,72	16,65	15,01	9,26	8,55	10,56	11,84
Toplam Krediler Milyar TL	2.564,3	2.548,0	2.539,8	2.489,5	2.536,7	2.531,9	2.563,5	2.596,6	2.562,3
Brent Petrol Varil Dolar	70,91	61,99	64,74	65,05	59,25	59,25	59,62	60,49	66,00
Dow Jones Endeksi	26.593	24.815	26.600	26.864	26.403	26.917	27.046	28.051	28.538
BST-100 Endeksi	95.416	90.590	96.485	102.082	96.718	105.033	98.469	106.904	114.425